

ПРАВИЛНИК за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите

Издаден от министъра на околната среда и водите,
обн., ДВ, бр. 10 от 5.02.1999 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се уреждат устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ).

Чл. 2. (1) Регионалните инспекции по опазване на околната среда и водите като регионален орган са с предмет на дейност:

1. опазване и защита на въздуха, водите и почвите от замърсяване и увреждане;
2. опазване и екологосъобразно използване на земните недра и подземните природни богатства;
3. екологосъобразно изграждане на селищната околна среда;
4. управление на отпадъците;
5. опазване на биологичното разнообразие и защитените територии;
6. опазване на горските екосистеми;
7. експлоатация на Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ), включително за мониторинг на геоложката среда и изготвяне на лабораторни анализи;
8. събиране и предоставяне на информация за състоянието на околната среда и водите.

(2) Освен на регионален принцип РИОСВ могат да бъдат изградени и като специализирани органи за използване на водните ресурси в обхвата на групи хидрографски басейни с относително еднородни условия за формиране и използване.

Чл. 3. (1) Регионалните инспекции по околната среда и водите осъществяват своята дейност на територията на една или няколко общини.

(2) Седалището и териториалният обхват на РИОСВ се определят съгласно приложение № 1, като за специализираните инспекции по чл. 2, ал. 2 се посочват и водосборните басейни на съответните реки.

Глава втора

ФУНКЦИИ И ЗАДАЧИ

Чл. 4. За провеждане на своята дейност РИОСВ имат регулиращи, контролни и информационни функции.

Чл. 5. (1) При осъществяване на регулиращите функции РИОСВ разработват или участват в разработването на документи или провеждат дейности, свързани с политиката на държавата в областта на опазването на околната среда и устойчиво природоползване.

(2) При осъществяване на функциите по ал. 1 РИОСВ изпълняват задачи съгласно т. 1 на приложение № 2, а по чл. 2, ал. 2 изпълняват и задачите по т. 2 на приложение № 2.

Чл. 6. (1) Контролните функции на РИОСВ включват осъществяването на превантивен, текущ и последващ контрол.

(2) Контролът по ал. 1 се провежда по отношение на:

1. съответствието на качествата на елементите на околната среда и регистрираните изменения в тях с нормативните изисквания

(емисии на вредни вещества и имисионно състояние по райони, компоненти на средата и видове замърсители);

2. дейности, органи или лица, които могат да доведат или доведат до замърсяване или увреждане на околната среда, в т. ч.:

а) възлагане, разработване и реализация на устройствени планове и проекти на съответното териториално равнище;

б) събиране, съхраняване и обезвреждане на отпадъците, оползотворяване и депониране на утайките от пречиствателните станции за отпадъчни води, както и повторното им използване, рециклиране и възстановяване;

в) съхраняване, изграждане и развитие на зелените екосистеми на населените места, техните структурообразуващи системи и съхраняване на животинските видове;

г) действащи и новоизграждащи се обекти и дейности;

д) поддържане на необходимите водни количества за оводняване на речните легла и водните екосистеми;

е) замърсяване на водоприемниците и подземните води при аварийни ситуации и залпови изпускания;

3. спазване на условията в разрешителните за водоползване, заустване, хидрогеоложки проучвания и изграждане на водовземни съоръжения от подземни води, право на ползване върху минерални води, водностопански системи и съоръжения;

4. осъществяване на контрол по изпълнение на условията в решенията по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС).

Чл. 7. Регионалните инспекции по опазване на околната среда и водите изпълняват задачи за осъществяване на функцията по превантивния контрол, като издават решения, разрешения, писмени съгласия, съответно разработват становища, съгласуват планове и проекти съгласно т. 1 на приложение № 3, а по чл. 2, ал. 2 изпълняват и задачите по т. 2 на приложение № 3.

Чл. 8. (1) За осъществяване на функциите по текущия контрол РИОСВ имат за задача да извършват проверки, наблюдения и измервания по отношение на:

1. опазване на въздуха, водите и почвите съгласно т. 1.1, 1.2 и 1.3 на приложение № 4;

2. опазване и екологосъобразно използване на земните недра съгласно т. 1.4 на приложение № 4;

3. реализация на устройствените планове съответно на проектите в селищните територии и зоните им на влияния съгласно т. 1.5 на приложение № 4;

4. третирането на отпадъци съгласно т. 1.6 на приложение № 4;

5. опазване на биологическото разнообразие съгласно т. 1.7 на приложение № 4.

(2) За осъществяване на функциите по чл. 2, ал. 2 РИОСВ изпълняват задачите по т. 2 на приложение № 4.

Чл. 9. За осъществяване на последващия контрол съгласно изискванията на Закона за административните нарушения и наказания оправомощените да прилагат или да контролират прилагането на съответния нормативен акт длъжностни лица от РИОСВ:

1. налагат принудителни административни мерки съгласно нормативните актове, касаещи дейността на РИОСВ за предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за

предотвратяване и преустановяване на вредните последици от тях;

2. съставят административнонаказателната преписка за нарушенията по Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и другите нормативни актове в областта на опазването на околната среда и водите;

3. участват в съдебни дела във връзка с дейността на РИОСВ.

Чл. 10. (1) При осъществяване на информационните функции РИОСВ изследват и анализират резултатите от измерванията от пунктовете на НАСЕМ и предоставят информацията за състоянието на околната среда и водите съгласно изискванията на ЗООС. Националният център по околна среда и устойчиво развитие (НЦОСУР) осъществява методично ръководство при осъществяване на информационните функции на РИОСВ.

(2) За осъществяване на функциите по ал. 1 РИОСВ извършва лабораторна дейност съгласно приложение № 5.

(3) Пробите за дейностите по ал. 2 се вземат задължително от пунктовете на НАСЕМ и се анализират в зависимост от състоянието и развитието ѝ.

(4) Министърът на околната среда и водите със заповед за съответната РИОСВ определя:

1. допълнителни задачи към дейността по ал. 1;

2. разширеното или ограниченото изпълнение на задачите по приложение № 5, респективно интервалите за вземане на проби и извършването на анализи.

(5) Лабораторната дейност на РИОСВ се извършва със съдействието на НЦОСУР, който снабдява и поддържа необходимата апаратура.

Чл. 11. (1) За всяко измерване се съставя констативен протокол.

(2) Протоколът по ал. 1 се съставя в три екземпляра, първият от които остава в РИОСВ, вторият се изпраща на съответното юридическо лице, а третият - в НЦОСУР.

Глава трета

СТАТУТ, ФИНАНСИРАНЕ, СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 12. (1) Регионалната инспекция по опазване на околната среда и водите е юридическо лице на бюджетна издръжка и се представлява от нейния директор или упълномощено от него лице.

(2) Извънбюджетните средства на РИОСВ се формират и разходват съобразно разпоредбите на действащото законодателство.

Чл. 13. (1) Задълженията на служителите на РИОСВ се определят от съответните длъжностни характеристики, съставени от директора и утвърдени от министъра на околната среда и водите.

(2) При изпълнение на задълженията си служителите на РИОСВ имат следните права:

1. да извършват проверки и да изискват справки и писмени обяснения от проверяваните обекти;

2. да имат свободен достъп до всички обекти и територии за извършване на проверка, измерване или вземане на проби, когато съответните дейности в тях са настоящи или потенциални източници на замърсяване или увреждане на околната среда;

3. да ползват информация за обектите по т. 2 съобразно изискванията на действащото законодателство;

4. да изискват и да им бъде оказвано съдействие от

1.3. разработване на:

1.3.1. планове за действие при екологични инциденти;

1.3.2. режими на биологични ресурси.

2. Задачи по чл. 2, ал. 2:

2.1. разработване на предложения, включващи и разработване на планове за оперативно управление на водни обекти;

2.2. разработване на анализи и прогнози по отношение на водоползването, водностопанските системи и съоръжения в границите на съответния хидрографски басейн;

2.3. разработване на предложения за регулиране на водните течения и басейни, за изграждане на защитни съоръжения и други за рационално използване на водите в съответния басейн.

Приложение № 3 към чл. 7

Задачи на РИОСВ при осъществяване на превантивния контрол

1. Задачи по чл. 2, ал. 1:

1.1. по опазване на околната среда от замърсяване или увреждане:

1.1.1. произнасяне с решение по ОВОС за обекти и дейности, за които компетентен орган за решението по ОВОС е РИОСВ;

1.1.2. издаване на разрешителни за специфичните условия за експлоатация на обектите и съоръженията, потенциални източници на емисии, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух при положително решение по ОВОС, когато такава процедура се изисква по ЗООС;

1.2. по опазване на земните недра и подземните природни богатства:

1.2.1. участие с представител във:

1.2.1.1. комисиите за отреждане на площадки за геологопроучвателни и миннодобивни обекти, включително и в комисиите за промяна на предназначението на земеделските земи и земите от горския фонд;

1.2.1.2. комисиите за отчуждаване на терени за етапно развитие на миннодобивните дейности;

1.2.1.3. комисиите по промяна предназначението на земеделските земи и земите от горския фонд съгласно Закона за опазване на земеделските земи (ЗФЗ) и ПФЗФЗ и съгласно Закона за горите и ПФЗГ;

1.2.2. съгласуване на годишни технически проекти за:

1.2.2.1. проучване, добив и първична преработка на подземни природни богатства;

1.2.2.2. рекултивация на нарушени терени от проучването, добива и първичната преработка на подземни природни богатства;

1.3. по опазване на селищната околна среда:

1.3.1. участие с представител във:

1.3.1.1. комисиите за определяне на площадка (трасе, терен) при промяна предназначението на земите и комисиите за държавно приемане на обекти съгласно чл. 16 на Закона за чистотата на атмосферния въздух и чл. 7 и 22 на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда;

1.3.1.2. комисиите за разработване на заданието за проектиране на локалните устройствени планове;

1.3.2. съгласуване на проекти за изграждане на обекти, свързани с устройството на населените места и за които се изисква

ОВОС, в т. ч. сгради, съоръжения, системи, вътрешни инсталации и устройства;

1.4. спазване на екологическите изисквания при управлението на отпадъците съгласно нормативните изисквания;

1.4.1. издаване на разрешения за извършване на дейности, включващи събиране, транспортиране, съхранение или обезвреждане на отпадъци, когато дейностите се упражняват на територията на съответната РИОСВ;

1.4.2. издаване на разрешение за изграждане на съоръжения и инсталации за обезвреждане на:

1.4.2.1. опасни отпадъци, когато производителността на съответните съоръжения и инсталации не е по-голяма от 750 кг/час;

1.4.2.2. производствени, строителни и битови отпадъци;

1.4.3. издаване на съгласувателни становища за внос и транзитен превоз на отпадъци под разрешителен режим и опасни вещества и контрол на начина на съхранение и ползване на опасните вещества под разрешителен режим;

1.4.4. участие с представител в комисиите за определяне на площадки за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;

1.4.5. контрол на депата и начина за временно съхранение на опасни отпадъци;

1.4.6. контрол на депата и начина на депониране на производствените отпадъци, включително и тези, които се депонират на депа за твърди битови отпадъци;

1.5. по биологичното разнообразие:

1.5.1. изготвяне на становища относно разработването, съответно изменението на планове и проекти в защитени територии;

1.5.2. участие с представител в комисии за определяне ползването на уязвими биологични ресурси, в това число и на застрашените от унищожаване горски насаждения извън защитените територии;

1.5.3. участие с представител в комисиите за опазване и ползване на биологичните ресурси.

2. Задачи по чл. 2, ал. 2:

2.1. издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води;

2.2. разработване на становища по:

2.2.1. исканията за упражняване на водоползване за водно количество до 10,0 л/сек;

2.2.2. извършване на хидрогеолошко проучване и изграждане на съоръжения за ползване на подземни води за водно количество до 10,0 л/сек.;

2.2.3. извършване в коритата на водните течения на дейности, които могат да се отразят неблагоприятно върху естествения режим на водите, проводимостта на руслата и качеството на водите;

2.3. участие в комисиите за държавно приемане на пречиствателни станции, обекти с пречиствателни съоръжения, както и други обекти, свързани с опазването на околната среда и водите;

2.4. контрол на проектните параметри при изграждане на водностопански системи със значение за съответната територия;

2.5. превантивен контрол по отношение на аварийни изпускания.

ал. 1 и 2

Задачи на РИОСВ при осъществяване на текущия контрол

1. Задачи на РИОСВ при осъществяване на текущия контрол, в т. ч. проверки, наблюдения и/или измервания, както следва:

1.1. на въздуха по отношение на:

1.1.1. концентрация на основни и допълнителни показатели, ако такива са определени съгласно чл. 4, ал. 2 ЗЧАВ, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой;

1.1.2. емисии (концентрации) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от неподвижни източници, в т. ч. на озоноразрушаващи вещества и въглероден диоксид, съгласно подписаните и ратифицирани от Република България международни конвенции и в съответствие с ефективността на пречиствателните съоръжения за отпадъчни газове;

1.1.2.1. емисиите на вредни вещества съгласно програмите за тяхното намаляване по подписаните и ратифицирани от Република България международни конвенции;

1.1.2.2. ефективността от работата на пречиствателните съоръжения за отпадъчни газове;

1.1.3. трансграничен пренос на замърсяващи вещества и фоново качество на атмосферния въздух;

1.1.4. обезвреждане, както и депониране или оползотворяване на уловените вещества в пречиствателните съоръжения за отпадъчни газове;

1.1.5. състоянието на атмосферния въздух в район, където е станал инцидент, в резултат на което са изпуснати емисии на вредни вещества;

1.1.6. източници на неорганизирано изпускане на емисии;

1.1.7. отлагане на вредни вещества от въздуха върху открити повърхности;

1.1.8. източници на шум и други вредни физични фактори, както и състоянието на техническите средства за намаляване на вредното им въздействие;

1.1.9. източници на неприятни миризми;

1.1.10. радиационния гама фон и атмосферна радиоактивност;

1.1.11. количества и вид на изгаряните горива и енергоефективност;

1.2. на водите по отношение на:

1.2.1. качествата и количеството на повърхностни, подземни и морски води (емисионен контрол), включително водите на трансграничните реки и на териториалното море;

1.2.2. количество и качество на отпадъчните води от източниците на замърсяване (емисионен контрол) преди заустването им във водоприемниците;

1.2.3. поддържане на необходимите водни количества за устойчиво развитие на екосистемите във водните течения и басейни;

1.2.4. замърсяване директно във водоприемниците и на подземните води при аварийни ситуации и залпови изпускания;

1.2.5. обезвреждане, оползотворяване и депониране на утайките от пречиствателните станции за отпадъчни води;

1.3. на почвите по отношение на:

1.3.1. замърсяване с вредни вещества, включително и радиоактивни вещества;

1.3.2. вкисляване, засоляване, повърхностно преовлажняване и

ерозирание;

1.3.3. оползотворяване на хумуса от площи, определени за строителство;

1.3.4. рекултивация на нарушени терени и на почви, замърсени с вредни вещества;

1.3.5. усвояване на изоставени земи;

1.3.6. палене на стърнища;

1.3.7. състояние на почвите, намиращи се под влияние на складове с пестициди;

1.3.8. контрол по изпълнение на проекти, финансирани от Националния фонд за опазване на околната среда, свързани с опазване и възстановяване на почвите, екологично земеделие и животновъдство;

1.4. на земните недра и подземните природни богатства по отношение спазването на:

1.4.1. утвърдените с генералните и годишните технически проекти ред за проучване, добив и преработка и мерки за опазване и възстановяване на околната среда;

1.4.2. изисквания за депониране, съхраняване и оползотворяване на отпадъците от проучването, добива и първичната преработка на подземните природни богатства, включително и от уранодобива;

1.4.3. изисквания за противосвлачишна дейност;

1.5. на реализацията на устройствените планове и на проектите в селищните територии и зоните им на влияние по отношение на:

1.5.1. спазване на условията на решенията по ОВОС, проведена за:

1.5.1.1. общите и подробни устройствени планове на прилежащите територии, както и предпроектните планове за инвестиционна реализация, определени съобразно действащото законодателство;

1.5.1.2. проектите съгласно приложението на ЗООС;

1.5.2. изграждането и правилната експлоатация на пречиствателните съоръжения;

1.5.3. изграждането, съхраняването и развитието на зелените системи на населените места, респективно техните елементи - озеленените площи;

1.6. на третирането на отпадъци по отношение на:

1.6.1. дейността на лицата, в чийто предмет на дейност се включват образуването, събирането, съхраняването, движението и обезвреждането на отпадъци, в т. ч. спазването на условията на издаденото разрешение;

1.6.2. експлоатацията на инсталациите за съхраняване и обезвреждане на отпадъци, в т. ч. условията на т. 1.6.1;

1.6.3. контрол за отчетността и предоставянето на информация за дейността по отпадъците съгласно нормативните актове;

1.7. на биологичното разнообразие по отношение на:

1.7.1. спазване на режимите и проектните предвиждания за защитените територии и контрол по изпълнението на лесоустройствените планове;

1.7.2. опазване на защитените растителни и животински видове и техните местообитания;

1.7.3. опазване и устойчиво използване на биологичните ресурси;

1.8. опазване на горските екосистеми и извънгорските насаждения.

2. Задачи по чл. 2, ал. 2, в т. ч. наблюдения и/или измервания за осъществяване на контрол по използване на водите, водностопански системи и съоръжения, по отношение на:

2.1. водните баланси;

2.2. състоянието, съответно правилната експлоатация на:

2.2.1. водовземните съоръжения, съоръженията за използване на повърхностните и подземните води и заустващите съоръжения;

2.2.2. пречиствателните съоръжения за отпадъчни води;

2.2.3. канализационните системи и заустващи в тях локални пречиствателни съоръжения;

2.2.4. националната система за мониторинг на водите;

2.2.5. проводимостта на речните русла;

2.2.6. сигурността на хидротехническите съоръжения и измервателните устройства за ползваните подземни води, както и поддържането им в изправност:

2.2.6.1. проектните параметри на водностопанските съоръжения и системи и състоянието на контролно-измервателните им уредби;

2.2.6.2. спазването на утвърдените графици за източване на комплексните язовири и оптимално ползване на водните ресурси;

2.2.6.3. състоянието на бреговете на водоемите, водните течения, речните русла (корита), както и тяхната пропускателна способност;

2.3. изпълнението на условията на издадените разрешителни за водоползване, за извършване на хидрогеоложки проучвания и изграждане на съоръжения за ползване на подземни води, както и на клаузите на договорите за концесия;

2.4. внедряването на технологии с минимален разход на води и схеми за обратно използване на водите;

2.5. добива на строителни и други материали от бреговете и руслата на реките и естествените водоеми.

Приложение № 5 към чл. 10, ал. 2

Задачи на РИОСВ при осъществяване на информационните функции в обхвата

на лабораторно-аналитичната дейност

1. Изграждане на лабораторни звена и съвместно с НЦОСУР определяне на пунктове за вземане на проби от мрежата на НАСЕМ, включително на проби за наблюдение и контрол на геоложката среда, както и извършване на измервания на вредни физични фактори.

2. Извършване на системни анализи на:

2.1. резултатите от измерванията на емисиите (концентрациите) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от неподвижни и подвижни източници, и на резултатите от контрола на качеството на атмосферния въздух;

2.2. съответствието на резултатите по т. 2.1 с установените норми за качество на атмосферния въздух;

2.3. резултатите от измерванията на шума и другите вредни физични фактори;

2.4. влошаване на санитарно-хигиенните условия в околната

среда от съчетаване на шумовото замърсяване и електромагнитните полета с емисиите по т. 2.1;

2.5. резултатите от измерванията на количествените и качествените характеристики на повърхностните води, качеството на морските и подземните води;

2.6. съответствието на резултатите по т. 2.5 с приетите стандарти за качество на повърхностните и подземните води, отговарящо на тяхната категоризация, в т. ч. и перспективна;

2.7. резултатите от измерванията по физико-химични, микробиологични и токсикологични показатели в отпадъчните води;

2.8. резултатите от измерването на съдържанието на вредни вещества в почвата;

2.9. резултатите от измерванията, свързани със съдържанието на радиоактивни вещества в компонентите на околната среда;

2.10. резултатите от анализ на отпадъци.